

ՏԱՍՆԵՐՈՐԻ ՏԱՐԻ

ՄԵԼԿ

Հարկան ցինը 10 րուր, կես տարվանը 6 րուր:

Առանձին համարները 5 կոպեկով:

Թիֆլիսում գրվում են միմյանի նմանությունները:

Առաջադրարարողը գիտում են ուղղակի

Դիմում, Редакция «Мелк»

Նմանությունները ցանց է առնում 10—2 մամ

(Բացի կիրակի և տոն օրերից)

Հայտարարությունները ընդունվում է ամեն լիցուով:

Հայտարարությունները ընդունվում են

կիրակի օրը ըստ 2 կոպեկի:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քաղաքական մտածողները—ՆԵՐՍԻՍԻ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ, Նամակ իզդրից: Նամակ Ջիրբա-
կից: Ներքին լուրեր: ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒ-
ԹԻՒՆ, Անգլիա: Արտաքին լուրեր: ԽԱՌՆ
ԼՈՒՐԵՐ: ՅԱՅԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ: ԲԱՆԱ-
ՍԻՐԱԿԱՆ: Իմ բացատրություն:

ԲԱՆԱԿԱՆ ՄՏԱԾՄՈՒՆՔՆԵՐ

Ամբողջ Եւրոպայում ոչ մի ազգություն
չէր կայ, որ անգլիացիների պէս պահպանե-
րական լինելու Անգլիական ազգը ունի իր
իրաւունքներ, կատարում է իր պարտաւորու-
թիւնները և գոհ է իր զրուծիւնից: Փո-
խել իր օրէնքները, իր սովորութիւնները,
իր կենսի եղանակը անգլիացին չէ սիրում:
Մի անգամ մշակված պետական և հաս-
րակական կազմակերպութիւնը նա կը պահ-
պանի անխախտ ամբողջ դարերով:

Բայց երբ որ մի անգամ անգլիացին դժ-
գոհ եղաւ իր երկրի պետական կամ հաս-
րակական կազմակերպութիւնից, իր երկրի
օրէնքները հնացած և անօրինականից դը-
տաւ,—նա կէս ճանապարհի վրա չի կանդ-
նի, կէս միջոցներով չի բաւականանայ, այլ
կը պահանջի կատարել վերանորոգութիւն:

Այս բազմա կարելի է ասել որ Անգլիան
գտնվում է կատարել յեղափոխութեան
մէջ: Զին ձեւերը, հին օրէնքները մաշվի-
ն և այլ ևս չեն համապատասխանում Ան-
գլիայի ժամանակակից հասարակական պա-

հանջներին, ամբողջ պետական, հասարա-
կական և տնտեսական սխառնը հնացել է,
—և ամեն կողմից միաժամանակ բողոք է
լսվում և պահանջ է յայտնվում կատարելա-
պէս վերանորոգել պետական մեքենան:

Իրանդիան պահանջում է փոփոխել եր-
կրի կալուածական սխառնը, անգլիացի
բանորները դատարարը պահանջում է
սահմանադրութիւնը փոխել և լոյլ տալ
որ իրանք էլ ստանան իրաւունք իրանց
ներկայացուցիչներին ունենալ պալատնե-
րում, կանայք միտնդներ են կազմում և
պահանջում են իրանց համար տղամարդ-
կանց հետ հաւասար քաղաքացիական և
քաղաքական իրաւունք, ընտրողական հա-
ւասար իրաւունք: Վերջապէս յայտնվել է
Անգլիայում այդ պահանջողական երկրի
մէջ մի չեղած կուսակցութիւն, արմա-
տակաւ կուսակցութիւնը, Բրէքլօի ա-
ռաջնորդութեամբ, որ օրից օր աւելի հա-
մակրողներ է գտնում: Անգլիական արմա-
տակաւները պահանջում են տնտեսական
կատարել վերանորոգութիւն, եկեղեցու,
որպէս պաշտօնական հիմնարկութեան կա-
տարելապէս վերջնելը և հանրապետութեան
հաստատելը: Բրէքլօ պահանջում է տնտե-
սական վերանորոգութիւն Մալթուսի քա-
ղաքաւտեսական թէօրիայի հիման վրա,
պահանջում է որ մի եկեղեցի գոյութիւն
չունենայ որպէս պաշտօնական հիմնար-
կութիւն, այլ ամեն մարդ, ամեն անհատ
ունենայ այն հաւատը, որ ինքն է կամե-

նում, վերջապէս միապետութեան տեղ
հանրապետութեան հաստատութիւնն է
պահանջում:

Ահա այս զրուծեան մէջ է Անգլիան
այս բազմա: Նրա հին, դարերով պահ-
պանված ձեւերը, նրա դարերով կազմակեր-
պութիւնը ամեն կողմից խախտված է:
Իսկ անգլիացին, ինչպէս ասացինք, չափից
զուրս պահանջողական լինելով, կամ եր-
կար ժամանակ կատարելապէս գոհ է լի-
նում իր երկրի պետական և հասարակական
կազմակերպութիւնից, կամ եթէ մի օր
գոհ չեղաւ եղած զրուծեամբ, այլ ևս
կէս ճանապարհի վրա չի կանգնի, այլ կը
ձգտէ և կը հասնի կատարել վերանորո-
գութեանը:

Գ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԻԳԻՐԻՑ

Գոհար 1-ին

Այդ վրա ակնկալ ոչնչանալուց յետոյ Անգլի-
կոփաւում եղած աղային արդիւնաբերութիւնը
պէտք է անցնի Լեռնային վարչութեան (Горное
Управление) իրաւասութեան տակ, որին և կը
յանձնվեն այժմ բոլոր հոգսերը լաւ կազմակեր-
պութեան և աղի էփանցեցնելու մասին, որ և
կալմում է ժողովրդի ամենամահաւոր պէտքե-
րից մինչ: Բայց որպէս զի զատեալ որքան այդ
փոփոխութիւնը էական օգուտ կը բերի, հարկա-

ւոր է կշռել հետեւալ հարցերը: 1) Ինչ փոփո-
խութիւններ պէտք է իրագործվեն աղի արդիւ-
նաւանութեան մէջ, արդեօք լեռնային վարչու-
թիւնը կը ձեռնարկվի նոյն ուղղութեամբ, որ
գոյութիւն ունէր մինչև ակնկալի սխառնայի մըտ-
ցնելը, կամ կը տանի զորքը նոր հիմունքների
վրա: 2) պէտքական են արդեօք այն կանոն-
ները, որոնք գոյութիւն ունէին ակնկալի սխառն-
այի ժամանակ: 3) Ինչի աղը, որ կուլակ աղա-
հանքերում ծախվում է խոշորը 10 կոպէկ, իսկ
մանրը 5 կոպէկ պուզը, Թիֆլիսում ծախվում է
հասարակը 1 ր. 20 կ., իսկ սպիտակը 1 ր. 70
կ., ինչով բացատրել այդ տեսակ դանաղանու-
թիւն: 4) անհրաժեշտ չէ արդեօք, ինչպէս տե-
սուցներին, այնպէս էլ շտեյգերներին տեղական
(Թուրքաց, հայոց և վրաց) լեզուների հետու-
թիւնը: 5) Ինչպէս պէտք է հասկանալ շտեյգերի
անունը և որքան թուով պէտք է լինեն աղ պաշ-
տօնով մարդիկ: 6) Ինչ պաշտպանութիւն պէտք
է լինի, ինչպէս ցերեկով, այնպէս էլ գիշերով
աղի գոյութեան դէմ: 7) Ինչ է պատճառը որ
կուլակցիները մէջ այդքան տարածված է աղի
գոյութիւնը: 8) Ինչի այժման ժամանակում
մարդ աղի ամբարներում, որոնք պէտք է պա-
րունակվեն օրինակ 19 հազար պուզ, աղը ծախ-
վելուց յետոյ յայտնվում է 19,500 պուզ և ինչի
բերելը միշտ դանաղանութիւն են որ նրանց բա-
ւական ող չը տեսցին և միշտ նորից վերա-
դառնում են աղ ստանալու համար: 9) Ինչ պատ-
ճառով վրաց արաբները զարգնել են գալ
կուլակ աղ վեր առնելու համար: 10) Ինչ է պատ-
ճառը որ 1880 թվին ծախվում էր միմյանի մանր
աղը, իսկ միւս տեսակը ոչ ոք չէր կամենում
գնել: 11) Եր ժամաց աղը պէտք է ծախվի գար-
նանը, ամառը և աշնանը: 12) Ինչ շահ այդ ժա-
մանակի դատաւորութիւնը աղի ծախելու մէջ
կարող է բերել սպառողներին (առնողներին) և

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԻՄ ԲԱՅԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՍ

«Մեղուի» 95 համարում Ս. Սարգսեանց ստո-
րագրած մի յօդուածում թատրոնի մասնաժողովը
լրացնում է իմ դէմ գործած անարդարութիւննե-
րի և վերաւորանքների չափը: Ս. Սարգսեանցը
չը գիտեմ որ օրից բեմական կառավարիչ է դա-
ռել, այդ կարծեմ ոչ ոքին յայտնի չէր, և ոչ մէկ
դերասան այդպիսի կառավարիչ էլ կարծում եմ
չէր ընդունի: Այդ պաշտօնների չփոփոխութիւնը
նրանից է առաջացել, որ այդ յօդուածի հրա-
մայողը մէկ անձն է, յօրինողը երկրորդ, իսկ
ստորագրողը երրորդ, և այդ գուցէ նրա համար,
որ մասնաժողովը խիստ զբաղված է և անա-
րակրկութեանց չէ պատասխանում: Այդ յօ-
դուածը անպատու է և մասնաժողովի նախա-
գահին, որովհետեւ գլխից մինչև վերջը թէ փա-
տերը և թէ թուանշանները գիտութեամբ ծռած
և սարգած են: Թատրոնի բեմի կառավարիչը
մասնաժողովի նախագահն է, որին բեմական ա-
մեն բան ծանօթ պիտի լինի և ամենից լաւ նա
պէտք է գիտնայ հաշիւների, գումարների որքա-
նութիւնը: Եւ երբեք մամուլին չը պիտի դիմէի,
եթէ մասնաժողովը չը կամենար թատրոնի պա-
տերին կպցրած մի յայտարարութիւնով ինձ դէմ
կանգնեցնել հասարակութեան կարծիքը, և իր
խիղճը ծածկել ինձ դէմ արածների համար: Եւ
իմ պատասխանով «Մեղուի» մէջ չէի կամենում
արդարացնել ինձ, այլ նրա բուն նպատակն էր
մեղադրել մասնաժողովին, առանց վերաւորել
կամենալով նրան: Եւ շատ պարագաներ, շատ
բաներ, որոնք իմ օգտին են խօսում, ապագայի

թողնելով, կաշխատեմ նեղ չլինալի մէջ բա-
ցատրել զորքը, որով հասարակութիւնը կը հա-
կանայ զորքի էութիւնը և «Մեղուի» մէջ ապա-
մի յօդուածի նշանակութիւնը: Թող վերջը պա-
տերին հասարակութիւնը դատէ, արդար դատէ,
և յետոյ ով որ պատարակել է նրան պախա-
րակէ: Առաջ «Մեղուի» № 95-ի մէջ բերած փա-
տերի և թուանշանների մասին: Եւ իբրեւ թէ 17
ամսուայ ընթացքում 5,209 ր. 50 կ. եմ ստա-
ցել, և ինչպէս, 1879 թ. հոկտ. 29-ին իմ նպաս-
տին իբրեւ թէ. 851 ր. 40 կ. եմ ստացել.—այդ
սխալ է. դրանից 205 ր. ստացել է մասնաժողով-
ը թատրոնի վարձ, և ուրիշ մանր ծախքեր էլ
նոյնպէս եղել են, լուսաւորութեան և այլն: Ինձ
տուել է իբր թէ մասնաժողովը 150 ր. ընծայ-
մանաժողովը ինձ այդ գումարը չէ տուել, այլ
մի հազուադէպ, որը եւ զորք եմ անել լոյլ իր ներ-
կայացումների համար, որուն իր ժամանակը եւ
չնորակաւորութիւն եմ արել, ուրեմն այդ հա-
զուտը միշտ երեսին դարձել, կարծեմ ազնու-
թիւն չէ: Ահագին պիղծներ և ընծաներ եմ ստա-
ցել իբրեւ թէ, որ առնուազն անում է 1000 ր.:
Եւ ոսկեղէն և քարեղէն ընծաներ եմ ստացել
հասարակութեանց, չնորակալ եմ հազար ան-
գամ, բայց կարծեմ այդ ընծաները փողով դը-
նահատելը անտեղի է, և կարծեմ հասարակու-
թեան ազնիւ զգացումները վերաւորել է: 1880
թ. յունիսի 12-ին իմ երկրորդ նպաստին իբրեւ
թէ 408 ր. և 10 կ. եմ ստացել,—այդ էլ սխալ է,
որովհետեւ թատրոնի ծախքը պէտք է հանել այդ
գումարից, նոյնպէս և տոմսակցների գները, որ
եւ ստացել եմ իմ կողմից ուղարկելու զանազան
անձինքներին, որոնք չորքերի պատճառաւ քա-
ղաքից հեռացել էին, և տոմսակցները մնացին
առանց վաճառվելու, ուրեմն 408 ր. կէսն էլ
ուղղի չէ: (այդ երեկոյեան եւ բեմի վրա եղած
ժամանակի կուլիսում իմ բախտնաւ օգնես գո-
ղացան, որը եւ ստացել էի առաջին բենեֆիտին):
Այս երկրորդ բենեֆիտը եւ ստացել եմ իմ պա-

մանադրութեան զօրութիւնով, որը մասնաժո-
ղովը կապել է ինձ հետ Կ. Պոլսում 1879 թ.
յուլիսի 11-ին: Այդ պայմանագրի 9-րդ յօդուա-
ծը ասում է չորս. Աստղիկ պիտի ստանայ երկու
ներկայացուցչին ի նպաստ, ի միջոցի հոկտեմբեր
ամսույ սկզբին մինչև յաջորդ մարտ ամսույ վերջն:
Ուրեմն յայտնի զրպարութիւն է ասել, որ եւ
իբրեւ թէ իմ պայմանագրութիւնից դուրս մի ա-
ւելորդ նպաստ եմ ստացել: Ինչ վերաբերում է
իմ ընկերների չեղած առաջարկութեան, որին
եւ իբրեւ թէ չեմ համաձայնվել—այդ մասին
վերջը:

Որովհետեւ ինձ 1880 թ. յունիսի 12-ին նպաստ
են տուել, այն ինչ ինձ պարտաւոր է ինչ նպաստ
տալու մինչև մարտի վերջը, եւ մի և նոյն պայ-
մանագրի 12-րդ յօդուածի զօրութեամբ կարող
էի պահանջել մասնաժողովից 900 ր. ստացալ:
12-րդ յօդուածը ասում է ընկերայ պայմանագրին
զօրութիւնը խախտող կողմը պիտի հատուցանէ
միւսին ինչ հարկւր ր. ստացալ: Բայց եւ ոչ
անցեալ տարի և ոչ էլ այս տարի պայմանագրի
զօրութիւնով չեմ համարիլ ինձ կապած մասնա-
ժողովի հետ, այլ բարոյական կապով և ազնիւ
խօսքով. այդ մասին էլ վերջը, Իբր թէ ճանա-
պարհի ծախս ստացել եմ 100 ր.: Նոյն պայմա-
նագրին զօրութեամբ պէտք է որ ստանայի, բայց
մէկ կոպէկ չեմ ստացել մինչև օրս, կերել դեռ
պիտի ստանամ 17 ամսուայ ընթացքում եւ իբր
թէ ստացել եմ ռոճիկ 2,700 ր.—այդ սխալ է:
մասնաժողովի նախագահը որոշած ռոճիկից ա-
ւելի ինձ փող չէր կարող տալ, իմ ռոճիկն ամ-
սական 150 ր. է: Ուրեմն 17 ամսուայ ընթաց-
քում ստացած ռոճիկին գումարը կանէ 2550 ր.:
1879 թ. հոկտ. 29-ին նպաստին ստացել եմ ոչ
աւելի քան 600 ր., պիղծները և ընծաները
միւսին հաշուելով ոչ աւելի 750 ր.: 1880 թ.
յունիսի 12-ին նպաստին ոչ աւելի 150 ր.:
Ստացածիս բոլոր գումարը միւսին կանէ ոչ թէ
5,209 ր. 50 կ., այլ 3050 ր.: Ուրեմն ամբողջ կա-

նէ ոչ թէ 300 րուրուց աւելի, այլ 179 ր. և
մօտ 6 կ.: Եթէ ընկերացողը սրա վրա աւելացնէ,
որ եւ իբրեւ զերաւանութիւն, դերասանի զրուծեան
մէջ չեմ, որը մէկ շաբաթով, մէկ օր հազուադէպ
և մէկ ֆրակով ամբողջ սեղծել կարողանում է
անցնել, եւ պէտք է միշտ դերին յարմար հա-
զուտներ կարել տամ, եղած հազուադէպը միշտ
փոփոխել տամ կար անողին, ձեռնոցների, ծա-
ղիկների, գզակների, կոշիկների կանանց տուն-
ընկին հարկաւոր ուրիշ մանր բաներին փողը
վաճեն (ամեն փոքր պակասութիւնը խստու-
թեամբ նկատվում է): Նոյնպէս ի նկատի պի-
տի առնել ընկերացողը, որ ինչպէս անցեալ տարի
երեք ամսուայ ռոճիկից զրկված մնացի, նոյն-
պէս այս տարի մարտ ամսու, և թէ մի դերա-
սանութի իր ստպարիչում միշտ անուօճիկ մնալու
փառնքին եւ թարթում է: Ի՞նչ այս ամենը
խղճմտանքով ի նկատի առնվի, կը տեսնեն որ
իմ աշխատանքին և ապրուստին համար հաղիւ-
թէ ամսական 50—60 ր. է մնում ինձ: Թուա-
նշանների վրա այսպիսի երկար խօսելուն միտքս
էր, որ ընկերացողը տեսնէ. եթէ թուանշանները,
զուսմարները կարող են փոխել, ծռել, աւելաց-
նել, ուրեմն ինչպէս պէտք է վարվել ուրիշ
իրողութիւնների հետ, որոնց ապացուցելու աւելի
զօրութիւն է ինձ համար: Եւ հասարակութիւնից
չեմ զրկված, վերաւորված, այլ մասնաժողովից,
Հասարակութիւնից եւ գոհ եմ, նրա տուած յար-
գանքը, պատիւը, քանի որ չլինում չէր, անկեղծ
էր, ունի ինձ մօտ մեծ և աւելի նշանակութիւն,
քան թէ փողի որքանութիւնը, եւ արեւտին եմ
ծառայում, ոչ թէ փողին: Ինչ կը վերաբերի դե-
րեր վերադարձնելուն, այդ զրպարութիւնն է,
քանի որ հասարակութեանը աֆիշաներից յայտնի
է, որ եւ ամբողջ սեղծում գրեթէ չնայն երրորդ
զական դերեր եմ կատարել համբերութեամբ:
Միմյանի չլին «Սկզբը-դը-Բազանի» մէջ: Մարիդա-
նայի դերը իշխան Ամատուհու համաձայնու-
թեամբ չեմ կատարել, թէպէտ և աֆիշայում տը-

ինչ քան կապալառուներին. 13) ինչի աղ գնե-
լու եկամուտը զիջաւորապէս առնուած են նրան
մասնաւոր պահանջները, բայց ոչ թէ ազանա-
քից. 14) ինչ է պատճառը որ գոյութիւն ունեն
կուլտի մէջ աղի մասնաւոր պահանջներ աղի
միջոցաւոր պահանջներ, երբ որ տաս քալ հե-
ռաւորութեամբ գտնուած են արքունի պահանջ-
ներ. 15) ինչ նշանակութիւն ունի Ասար գիւղը
(կուլտից 5 վերստ հեռաւորութեամբ) որի ամ-
բարները մէջ գտնուած են աղի աշագին պա-
հանջներ և 16) շահաւէտ է արդեօք կապալա-
ռուին ծախել մանր աղը:

Այդ բոլոր հարցերին եւ կաշխատեմ մի առ
մի պատասխանել իմ հետեւի նամակներում:

ՆԱՄԱԿ ՋԻԲԻԱՅԵԼԻՅ

Մայիսի 30-ին

Այս տարի մեր կողմերը ձմեռը սաստիկ էր:
Գարունը անձրեւներ չնորհեց մեզ. ուստի այս
կողմերի հացարդները անցնալ տարվանից ա-
ռաւ են: Մայիսի կարկուտներով լինելով որ
սակաւ հարուածներ տուցին լեռնաստորո-
ներում գտնուած այգիներին:

Օրերումս ամպամած անձրեւի տեսքով ցրտեր ա-
րեց 3-4 օր շարունակ. բարձր սարերի զաւաթ-
ները ձիւնապատ հանդիսացան, դեռ եւ էլ երե-
ւում են: Անշուր, անկիւս, անմարդարնակ դաշ-
տերը, ուր հազիւ հող կը պատահեն անձրեւներ և տա-
րիներով կանանչ խոտաբույսեր չեն երևած, ինչ-
պէս անուանուած են: Ութնամիջ բարձր Տաշու-
ռուն, Սոթանդու, Հին-Շահար, Աւիր-գալայ,
Միլին՝ հարթ հաւասար անվերջ անծայր դաշ-
տերը: Երբ կը լինի, որ այս անսպառ գանձերի
դաշտերը կը մշակվեն և մարդկութեան արօրի
գործիքի տակ կընկնեն, — երբ Պարսկաստանից
աւազակների աւերիչ արշաւանքը կը պակասի
այս տեղերից, երբ Արաքս գետի ափերում բը-
նակվողները չեն գաղթի իրենց տեղերից, երբ
բարձր կառավարութիւնը այդ ուղի դաշտերը
փոքր բերելու համար կարգադրութիւն կանէ և
հողատնտեսականութիւնը կը մտնի այդ դաշտե-
րը:

Բայց այս դաշտերում մորեկ կոտորողները
պատմում են, թէ այս տարի անձրեւի չնորհով

պած էր, և ոչ թէ դերը յետ եւ ուղարկել: Այն
այդպէս լինել, պէտք է որ ինձ տուգանք նշա-
նակեն:

Մէկ բանում միայն (Մեղուի) 95 համարում
յօդուածը ճշմարիտ է խօսում. այդ այն է, որ
ես 17 ամսվայ ուսման եմ ստացել: Արդար 1879
թ. օգոստոսի մէկից մինչև 1880 թ. մա-
յիսի վերջը 10 ամիս: 1880 թ. սեպտեմ-
բերի 1-ից մինչև 1881 թ. ապրիլի վերջը չը
հաշված մարտ ամիսը կանէ 7 ամիս, միսսին—
17-ը ամիս: Խնդրեմ ասացէք, ուր մնաց մայիս
ամսվայ ուսմանը, որ այդպէս անօրինաբար ինձ
վրա են բարձու: Մինչև հիմայ գրածներին,
բերած փաստերիս և բացատրած հաշիւներին
վրա հասարակութեան ուղարկութիւնը խնդրե-
լով, մնում է ինձ պարտք դեռ երկու և աւելի
նշանաւոր գրադարութեանց վրա խօսել, որ եթէ
ճշմարիտ լինէին, ոչ թէ իմ վարմունքս պախա-
րակելի էր լինէր, ինչպէս ասում է «Մեղու»,
այլ և ցածրութիւն է: Իսկ եթէ այդ ամենը զըր-
պարտութիւն լինի, իսկ եթէ պարզվի, որ ես
եմ զրկված և վերաւորված, և թէ մասնաժո-
ղովը իր բոլոր ընթացքովը ինձ դէմ, աշխա-
տում է եղել, որ ես բնի վրա անչալտ մնամ,
և թէ մասնաժողովը ուրախ է որ հեռացել եմ,
միայն ձեռնում է որ վերաւորված է— այն
ժամանակ մամուլի պարտքն է, արդար քննել
գործը և այնպէս գտնել, եթէ այդ կարող չէ
անել, չը պէտք է ուսելի օգտին, անգործ վրա
յարձակվի: Այդ զրպարտութիւններն են 1) որ
ես մասնաժողովի 150 ր. առել և բնից հեռա-
ցել եմ, այսինքն պարզ խօսեմք, մասնաժողովի
150 րուբլին յափշտակել եմ. այդ սուտ է և
զրպարտութիւն է: 2) որ ես իբրեւ թէ օգուտ
եմ քաղել Տ. Ս.—2.—ի, Տ. Ա.—ի, և օր. Վ.—ի
տկարութիւնից, որ օր. Վ.—ի ներկայացումը
խանդարեմ, բայց օր. Սիւրանյանը իբր թէ
կարճ միջոցում պատրաստել է այդ դերը: Այդ
էլ զրպարտութիւն է: Ապրիլի 30-ին խաղացինք

այնքան առատ են թարմ և գեղեցիկ եօնջախառն
խոտաբույսերը, որ մանգալու հնար չը կայ, այն-
պէս որ, գերանդիով վեր են տուել, յետոյ սկսել
միջատներին կոտորել: Ժողովուրդը ցերեկով ա-
րեգակի տակ, իսկ գիշերները ոչ սակաւ դժուա-
րին չարարանքներ կընելով սարսափելի մո-
ծակներէ, աշխատել է մորեկ կոտորելու: Ասում
են 100 վերստ հեռաւորութիւնից էին հասցնում
խմելու ջուրը: Հայերը կամաւորապէս պատրա-
տութեամբ էին գնացել— ձիւններով, գինիով, ա-
րաղով և ջրի ամաններով, բայց թուրքերը ոչ
այսպէս, այլ ակամայ և անպատրաստ, ուստի և
ծարաւի զոհ են գնում թուրքերից երեք հոգի:
Ասում են, որ եթէ հայերը չօգնէին, թուրքերից
ծառաւի զոհ գնացող շատ կը լինէր:

Օրերումս տեղիս հաշտարար դատարարի թարգ-
մանչի 15 տարեկան ծառային, իրան արքայ ձիով
Ջիբրայէլից Փիրանմատում գնալիս, Տաշուռ և
նոստանալ ապառաժոտ ձորակի ճանապարհի
անցքում աւազակները ողորմելու գլուխը կըն-
րում են ձեռքից ձին յափշտակելով: Հետեւի
օրը ձին ճանաչվում է Պարսկաստանում: Երեկ
գաւառապետը հեռագիր ստացաւ նախագաղ-
տից, Պարսկաստանում մորեկի լինելը ստույգը
իմանալու համար:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օգէտայի «Пчелка» լրագիրը շնել է, որ իր
պատկերներով յայտնի, «Берег» լրագրի նախ-
կին խմբագիր Յիսուիչ, մասն եղբիւրների կար-
գը Գրեյնօրում, իսկ իր աղկան Sacré coeur
վանքը տուեց կրթութեան համար: «Берег» լր-
ագրի հրատարակութեան համար ստացած փո-
ղից, պ. Յիսուիչը պարտաւոր էր գանձարանին
վերադարձնել 34,000 րուբլ, բայց այդ գումարը
մեծահոգութեամբ նրան ընծայեցին, և որպէս
չնորհակալութիւն, նա եղբիւրների միաբանու-
թիւնը մտաւ, որ քաղաքում է Ռուսաստանից:
Այդպիսով, պետական փողերից մօտ 200,000
րուբլ վաճակելով, պ. Յիսուիչը վերջը դարձեալ
34,000 րուբլ պրէկա ստացաւ:

Օրերից Աստղիկ տալու է երկուշաբթի օր,
յունիսի 15-ին, տեղիս հայ սիրողների մասնակ-

ւելութեան սպանումը: Մայիսի 1-ին, ինչպէս
սովորութիւն է, մենք ամենքս պէտք է հաւաք-
վէինք և մեզ ամենին (գոնեա ինձ) անձնօթ
«Նշանակեալ միութեամբ» պիտան կարգա-
ւում, և այդ օրը պէտք է առաջին կրկնութիւնը
սկսվէր, հէնց այդ առաւօտն էր որ ես գրեցի
մի նամակ իշխան Ամատունուն, որի մէջ մայիս
ամսվայ համար ապահովութիւն էի պահանջում,
ուրեմն ես չէի մտածում ներկայացման խան-
դարան վրա. օր. Սիւրանյան էլ այդպիսի մի
չնչին դեր հարկաւորութիւն չունէր կարճ միջո-
ցում պատրաստել, քանի որ ամենքս էլ հէնց
մայիսի 1-ից պէտք է գերբեր հետ ծանօթանա-
լինք: Ամենքիս համար էլ չորս օր ժամանակ
կար: Ով որ ներկայացումը խանդարել է կամե-
նում, կրկնութիւններին գնում է, և վերջի օ-
րում թողնում է բնի յանկարծ— իսկ ես այդ-
պիսի բան չեմ արել: Բայց ինչ է նշանակում
մայիսի ուսմանը ստացալ ստորագրութիւնս, և
թէ ինչու ես օր. Վիլիզինի խաղին չը մասնակ-
ցեցի, ահա արանց մասին ես պիտի խօսիմ և
այդ պատճառով պէտք է սկզբից սկսեմ, և կարճ
անկու համար չը պէտք է մտնեմ մանրամասնու-
թիւնների մէջ: 1880 թ. մայիսին զալիս է
ինձ մօտ պ. Ս. և յայտնում է մեզ (ինձ և քրոջս),
որ մասնաժողովը մտադիր է ներկայացումները
զաղարեցնել մինչև սեպտեմբեր ամիսը, որ վերջը
աւելի լաւ միջոցներով սկսէ ներկայացումները,
դրա համար հարկաւոր է գտնում պարտքը, որ
մենք հրաժարվեմք մեր պայմանագրից, մեր
օճիկներից: Պ. Ս. աւելացրեց, որ եթէ մենք
յանքնք այդ, մասնաժողովը ստիպված կը լինի
շարունակելու ներկայացումները և միւս դերա-
սաններին վճարելու օճիկը: Պ. Ա. Մանդի-
նեանցը եկաւ մեզ մօտ նոյնպէս և յայտնեց, որ
այդ բանը աշխատում է գլուխ բերելու պ. Ս.,
բայց եթէ մենք չը հրաժարվեմք մեր օճիկից,
միւս բոլոր դերասանների տուած ստորագրու-
թիւնները նշանակութիւն չը պիտի ունենան:

յութեամբ մի կօնցերու-ներկայացում Արծրունու
թատրոնում:

«Русский Курьер» լրագրի խմբագիրներից
մին, Նէֆէդով, մայրաքաղաքի լրագիրներից մի-
նի մէջ իր տպված նամակով բացատրում է որ
երկու ամիս առաջ կաշխատելով է եղել լօ-
րիս-Մէլիքով կոմսի հրամանով, մեղադրելով
առաջ յեղափոխական կուսակցութեանը պատ-
կանելու: Նրա բնակարանն էլ պոլիցիայի խու-
զարկութեամբ ենթարկվեցաւ: Այժմ նա կրկին
ազատված է, որովհետեւ ոչինչ չը գտան նրա բը-
նակարանում որ քիչ թէ շատ կասկածաւոր լի-
նէր և նա անմիջ է յայտնված: Այժմ բանտից
ազատվելով Նէֆէդով խմբագ. օր. զոհ է եղել
մասնութեան:

«Порядок» հաղորդում է որ հոկտեմբեր ամսից
կը հրատարակվի խաղաղութիւն մի ամսագիր «Мир»
անունով, պ. Շիմիովի խմբագրութեամբ:

Ոմսի քաղաքում, ինչպէս հաղորդում է «Ho-
вост» լրագիրը, հիմնվելու է մի տեխնիկական
դպրոց:

«Новост» լրագիրը լսել է որ կառավարչա-
կան բարձր շրջաններում զիջաւորութիւն կայ
վերցնել պոլիցիայի տնտեսական պաշտօնը
կան քաղաքներում և յանձնել նրանց պաշտօնը
ժամկարմերի զիջաւորներին:

Ողէտայում հակահեղական անկարգութիւննե-
րից յետոյ կաշխատողիցան 996 քրիստոնեայ
և 164 հրէայ, իսկ գիշերային խուզարկութիւն-
ների ժամանակ դարձեալ 1,015 հոգի:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՆ

ԱՆԳԼԻԱ

Անգլիական համայնքների ժողովի նիստի
ժամանակ Ֆուլեր յարձակվում էր արտօնու-
թիւն ունեցող հոգային սեփականութեան
դէմ և պահանջում էր, որ ամենքս հաւա-
սար իրաւունք ունենան հողեր գնելու և
ծախելու համար: Վաղաքսոն պատասխա-

նեց, որ ինքը իբրեւ մասնաւոր մարդ բա-
ժանում է Ֆուլերի կարծիքը, բայց իբրեւ
միւսաւոր նա չէ կարող յայտնել իր կարծի-
քը: Նրա հարցի մասին, որ գործնականա-
պէս բաւական մշտական և հասունա-
ցած չէ: Նրա կարծիքով, Ֆուլերի առա-
ջարկութիւնը փնտաւոր չէ կալուածատե-
րերի համար, որովհետեւ հողերի վերաբե-
րութեամբ կատարելով ազատութիւնը նը-
րանց համար շահաւէտ է: Կալուածական
այժմեան օրէնքները չափազանց փնտա-
ւոր են և դրանց փոփոխելը կը բարձրաց-
նի ժողովրդի և արիստօկրատիայի բա-
րոյական եռանդը, բայց այնու ամենայնիւ
Վաղաքսոն խորհուրդ տուեց Ֆուլերին յետ
առնել իր առաջարկութիւնը: Համայնքնե-
րի ժողովի անդամների մեծամասնութեան
բացակայութեան պատճառով այդ հարցը
չը վճռվեցաւ և նիստը փակվեցաւ:

Իրլանդական անկարգութիւնները շարու-
նակում են: Անգաղաք ժողովներ են կազմ-
վում, որոնց ժամանակ արտասանած ծա-
ռերը չափազանց միանման և միակողմնակի
են: Հետաքրքիր է Նիշտի կպիսկոպոսի
ձառը, որին մի աղբէս ներկայացրին իրան-
դական միութեան բաժնիներից մէկի նը-
կայացուցիչները: Աղբէս ներկայացուցիչները
մեղադրում են միւսաւորութեանը, որ նա կա-
մենում է արտաքսել իրլանդացիներին ի-
րանց հայրենիքից: Կպիսկոպոսը պատաս-
խանեց մի ընդարձակ ձառով, որով զոգում
էր Վաղաքսոնի կալուածական օրինադիւր
և պիտարակում էր ֆերմերներին արտաք-
սելու գործը: Նա խորհուրդ տուեց առա-
ջարկել կառավարութեանը դադարեցնել
ֆերմերներին արտաքսելը, մինչև հաստա-
վի կալուածական օրինադիւր: Կառավարու-
թեան մի քանի անդամներ կամեցի են փա-
կել կալուածական միութիւնը, բայց այդ
անկարելի է: Ճառախօսը Ամերիկայից մի
նամակ է ստացել, որով նրան յայտնում են,
թէ այնտեղ կալուածական միութիւնը 5
միլիոն կուսակցներ ունի: Քաւական է, որ

բաղայն իշխանը ձեզ երկրորդ տարին է, որ ձա-
նաչում է և դուք ձեր ուսմանը զոհեցիք:
Նա չէ կարող ձեզ զրկել և նորերին աւելի
ուսման տալ, և ուրիշ շատ սիրուն խօսքերով աշ-
խատում էր մեզ համոզել: Իշխան Ամատու-
նուն մօտ գնացինք, մի և նոյնը կրկին նա:
Միմիայն բենեֆիկներին վրա էր միում խօսքը:
Իշխանը ասում էր, որ մինչև մեծ պատը ամենի
բենեֆիկի եկամուտը կը լինի յօդուտ մասնա-
ժողովի, ուրիշ բենեֆիկի եկամուտը մեզ չէ
կարող տալ, դրա փոխարէն նշանակում է մեզ
երեք հարիւր րուբլի, եթէ մեծ պատը առաջ
բենեֆիկս կամենանք, իսկ եթէ մենք մեծ պատը
բենեֆիկս տանք, եկամուտը կարող ենք առնել:
Եթէ երեք հարիւր րուբլին չենք կամենայ: Ես
տուն յետ դառնալով այնու ամենայնիւ մտած-
մունքի մէջ էի և չէի վճռում ասած պայմաննե-
րին ստորագրելու: Պ. Ս. եկաւ և այնպէս համո-
զեց մեզ իր խօսքերով, որ ես և քրոջս գնա-
ցինք ստորագրեցինք իշխան Ամատունուն մեր
առաջ դրած պայմանագրերը: Այդ պայմանագրերը
թէ իմ և թէ իմ քրոջս համար մի և նոյն էր,
և նրա օրինակը չը ստացայ, և թատրոնական
սեղօնի մինչև վերջը իմ ձեռքումս ոչ պայմանա-
գիր կար և ոչ էլ մինչև օրս իշխան Ամատունու
ստորագրութիւնը, և հաւատարմեցի էի իմ նրա
ազնիւ խօսքին, և պ. Ս.—ի խոստումներին:
1880 թ. սեպտեմբերի 4-ին առաջին ներկայա-
ցումն էր: Առաջին ներկայացման յաջողութիւնը
ցուցանի է հաւատարմութեան: Ես խնայեց մի և
նոյն ժամանակ որ օր. օր. Ս. և Վ. Վաղաքսոն:
նրանք ստանում են մօտ երկու հարիւր րուբլ առ-
սական ամեն մէկը: Ես լսեցի և օճիկի համար
խօսելու աւելորդ համարեցի: Ինչ որ ամբողջ
սեղօնի ընթացքում եղել է, ես էլ չեմ գործ-
բաւական է, որ ասեմ, թէ բայց անցեալ սեղ-
նից կրկնած «Իւսի Վիլիզին» և մէկ էլ Տրա-
վիտա», որ Աստուած գիտէ ինչպէս բնի վրա
արեւեցաւ, ինձ ոչ մի առաջնակարգ օրի-

ես մի նամակ գրեմ, ասել է եպիսկոպոսը, և միութեան անդամներ թիւը չափազանց կը մեծանայ: Կալուածական միութեան և եկեղեցու մէջ մեծ նմանութիւն կայ, թէ պէտ ասալինը մարդկային մի ընկերութիւն է, իսկ երկրորդը կազմվիլ է Աստուծոյ կամքով: Եթէ կալուածական միութիւնը վառանգի ենթարկվի և ոչնչանայ մի տեղ, այն ժամանակ նա օգնութիւն կը գտնի ամբողջ աշխարհի իրաւագէտներէն: Եպիսկոպոսի այդ ծառից երեւում է, որ կալուածական միութեան հրամանը իրաւագէտներէն չամար նոյնպիսի օրէնք է, ինչպէս և եկեղեցու հրամանը քրիստոնեայ աշխարհի համար: Ուշադիր քննողները կարող են նշեալ, որ Եպիսկոպոսի մէջ հարցը այնքան կալուածական միութեանը և նրա ձգտումն ենքին չէ վերաբերում, որքան այդ կաթոլիկական կղզին բողոքական Անգլիայից բաժանելու ցանկութեանը: Կալուածական միութեան իսկական գործիչները միշտ ընդդէմ են եղել բռնութեանը և սպանութիւններին: Կաթոլիկութիւնը, որ կան գողանի ընկերութիւններ, որոնք պահանջում են ջարդել կալուածատէրերին, որպէս զի ընդհանուր ապստամբութիւն ծագի և այդ ծանապարհով Եպիսկոպոսի ինքնապաշտպանութիւնը ստանալով իրաւաբարձութիւնը ստանալով մի կողմից այն պատճառով, որ նա չէ կամենում լսել պահանջականների խորհուրդը և երկրի մէջ սարսափ գցել, իսկ միւս կողմից Կաթոլիկութեանը չէ ձգուելով կատարել իր բոլոր խոստումները և հաւատարմութիւնը մարդասէր սկզբունքներին:

Եպիսկոպոսի վարչութիւնը արգելից բաւական շատ կալուածական ժողովներ: Չնայ տեղի պոլիցիան անգիւղեթիւն է ստացել, որ Ամերիկայի Ֆենիքսները ուղարկել են Անգլիա իրանց գործակալներին հասարակական շինութիւնները քանդելու համար: „Daily News“ ազատամիտ լրագիրը

նաև գեր չեն ստել, այլ միշտ երկրորդական, երրորդական գերելու թէ ինչ վիրաւորանք է այս գերասան, համար, որը արհեստին է ծառայում և ոչ թէ փողին, հասկացողը կը հասկանայ: այդ նշանակում է գերասանին սպանել: Վերջապէս նշանակում է «Բոյր Թերեզ» իմ բնիկ-ֆիսիկ մարտի 2-ին: Ստորագրութիւնը դուրս ես չեմ կարողանում ուղարկելու համար կամեցած տոմսակներս ստանալ և շատ պարտքներ ինձանից տոմսակ են խնդրում, որովհետեւ կաստայում չեն կարողանում տոմսակ առնել, ծախված լինելու պատճառով: Մարտի 1-ին երկուշաբթի օրը եմ թաքցնում և տեսնում եմ կաստայում, որ տոմսակներով լիքն է, տոմսակներով մեծ մասը չեն ծախել: Թագաւորի մահուան պատճառով բենեֆիտը յետաձգվում է, և ապրիլի 18-ին սկսուելան ներկայացումները:

Ես բենեֆիտ չեմ ստանում, բենեֆիտ ստանում է օր. Ե. Գ. վերջը նշանակվում է օր. Վ. Գ. բենեֆիտը, իմանում եմ, այ. Մալիանը, այ. Աղաթանը պիտի ստանան երկրորդ բենեֆիտներ, ինչպէս Ամատունին ասում էր, ինչ անեմ որ ձեզ համար օր չէ մնում, որ ձեր բենեֆիտը նշանակվում իմ ասածների փոխարէն ուսերն է բարձրացնում: Նախ և մնում եմ դարմանաւոր, Պ. Ս-ից պահանջում եմ բացատրութիւն: Նա ասում է թէպէտ և անարդար է, որ ներկայացումները սկսուելու պէս ձեզ չը նշանակեցին բենեֆիտ, բայց ում բենեֆիտը առաջ պէտք է լինի, այդ մասին պայմանագրում ոչինչ չը կայ, դուք պայմանագրով պարտաւորված էք մինչև մայիսի վերջը ներկայացումներին մասնակցել, մասնագործը պարտաւոր է ձեզ գէթ մէկ բենեֆիտ տալու, սպասեցէք մինչև վերջը, եթէ չը տայ, այն ժամանակ կարող էք պահանջել, ուրեմն համարեմք ինչ: Ես համբերեցի: Ապրիլի 22-ին գնում եմ ինչպէս Ամատունու մօտ և բենեֆիտի հաշիւն փող եմ խնդրում: Նա մարտ ամսի ուսուցիչը արեւ է տալիս և գրել է տալիս ինձ լաւագոյն ամ-

նկատում է, որ Լիվերպուլի մէջ կատարված յանցանքը շատ նշանաւոր գործ է և նրա վրա պէտք է առանձին ուշադրութիւն դարձնել: Այնքան է, որ ռումբի մէջ զինամիտ է եղել և որ յանցաւորները ֆենիքսներ են: Եպիսկոպոսի գրութիւնը, լրագրի կարծիքով, յուսահատեցնող է: „Times“ լրագիրը մի ծանր առաջնորդող յօդուածով աշխատում է մեկնել իրաւագէտն զօրութեանը վտանգի վտանգը և այն եզրակացութեան է հասնում, որ ֆենիքսները և կալուածական միութեան գործած բռնութիւնները պէտք է նոյնպիսի բռնութիւններով ճնշվեն:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

— Բերլինից հեռագրում են որ իշխան Բիսմարկի ստորագրութիւնը լուսնում է:

— Վիեննայից հեռագրում են որ բողոքական միջնորդ Երնոտ հրաժարական կը տայ իր պաշտօնից ազգային ժողովի բացվելուց յետոյ:

— Ֆրանսիական սենատը ընդունեց ժողովների ազատութեան մասին նոր օրէնքը, մտցնելով նրա մէջ պատգամաւորների ժողովի կողմից առաջարկված փոփոխութիւնները: Արմատական կուսակցութեանը պատկանող Տօլէն առաջարկեց վերաքննել Ֆրանսիական սահմանադրութիւնը: Առաջարկութիւնը չընդունվեցաւ:

— Նորբերում, ինչպէս հաղորդում է «Nation» լրագիրը ֆարիզի Ան-ժերմէն արտարձանի մէջ փորձ է եղել վառօդով ճայթնել Ռիբի արձանը: Արձանը փոքր ինչ վնասվեցաւ:

— Արմատական ապստամբեցաւ արաբների մի ջիղը:

— Ֆրանսիական լրագիրները հաղորդում են որ այս օրերս վախճանվեցաւ Ալիքիայում, որտեղ նա գնացած էր օգափոխութեան համար, երեւելի Ֆրանսիացի երաժիշտ Ջոնսկ ամող լէրի Վիլտան, 61 տարեկան հասակում: Նա ծնվեցաւ Վիլմիլի մէջ և արդէն 8 տարեկան հասակից կոնցերտներ էր տալիս: Նա յայտնի էր ոչ թէ միայն որպէս երաժիշտ ամող, բայց ունի բազմաթիւ երաժշտական գրութեան:

սուայ ուսմանը ստացայ: Ես պայմանագիր չունեմ և չը գիտեմ էլ թէ ինչ է գրուած մէջը, ստորագրում եմ չլինելով պ. Ս-ի խօսքերը, բայց ինքս ինձ դարմանում եմ թէ ինչու ինչպէս բենեֆիտի հաշիւ տեղ մայիս ամսին է գրել տալիս: Միւս օրը ինձ ասում են, որ ինչպէս ամենին յայտնում է, որ ինձ բենեֆիտ տալու պարտական չէ, և թէ ես 300 ր. ստացել եմ: այդ ինձ չի օգնում: Ե. Պ. Ս-ից հարցնում եմ, թէ այս ինչ է նշանակում: Նա չէ հաւատում, և ասում է՝ զնայեք վերջապէս և կարգաւորեք ձեր պայմանագիրը: Ես մի նամակով խնդրում եմ ինչպէս իմ պայմանագրիս օրինակը, անցնում են օրեր չեմ ստանում: Գրում եմ կրկին մի նամակ և ստանում եմ ապրիլի 30-ին կէսօրից յետոյ իմ պայմանագրիս օրինակը, բայց առանց ստորագրութեան: Կարող եմ պայմանագիրը և դարմանում եմ միջի գրածների վրա: Գնում եմ իսկույն պ. Ս-ի տունը և խնդրում եմ որ կարգաւոր իր միջնորդութեամբ արած պայմանագիրը: Նա նայում է թղթին և մնում է ապշած: 9-րդ յօդուածը ասում է, բենեֆիտի փոխարէն օր. Աստուծոյը ստանում է 300 ր.: Պ. Ս. ասում է այդ սխալմունք է, այդ անկարելի է, սխալ է դուրս դրած, դուք պէտք է բենեֆիտ ստանալ, ինչպէս ինձ երբեք չէ ասել, որ դուք բենեֆիտ չունեք, ապացոյց մարտի 2-ի աֆիշան: Վերջին յօդուածը ասում է, եթէ օր. Աստուծոյը խախտեց պայմանագիրը, վճարում է ինչպէս Ամատունուն 500 ր. տուգանք, բայց եթէ ինչպէս խախտեց, այդ մասին ոչինչ չը կայ գրած: Զարմանալի բան: Մի յօդուած ասում է որ պայմանագրի ժամանակը լրանում է ապրիլի վերջին, Հարցնում եմ պ. Ս-ից արդեօք իմ պայմանագրիս ժամանակը երբ է լրանում, նա պատասխանում է, այդ պայմանագրի զօրութեանով ապրիլի վերջին: Հապա ինչու: Ինչպէս գիտեմ որ պայմանագրի ժամանակը ապրիլին լրանում է, ոչ բենեֆիտ է տալիս ինձ, ոչ էլ բենեֆիտից ինձ

— «ПОРЯДОКЪ» լրագիրը հաղորդում է, որ Նորբերում ֆարիզում բռնկուած զինվորական ապստամբութեան տես և երկու կանայք, Նրանցից ամենալաւերը համարվում են՝ ամերիկոնի Պուտան, իտալոնի Բոգետտի և ռուս օրիորդ Վոնչարովա: Ֆրանսուէններ, որոնցից մէկը, Մագդալինա Բրէս, գործում է ֆարիզում, իսկ մնացած երկուսը հրաժարվեցան բռնկուածների հետ միջել: Տիկին Բրէս այրի է, երկու օրիք ունի, նա լաւագէտ, միայն զօջէնտ կուտւմ և Շատէ թատրոնի բռնկուածների կողմէ ստացաւ: Ներկայումս, ֆարիզի բռնկուած ֆակուլտետում պարապում են երեք ամերիկոնիք, 18 անգլիոնիք, 11 ֆրանսուէնիք, 10 ռուսուէնիք, բոլորը 42 կանայք:

ԻՍԼԱՄ ԼՈՒՐԵՐ

Նորբերում ֆարիզում, Հաւատման բուլվարի բանկիր Արախէլին ներկայացաւ մէկ լաւ հագնված երիտասարդ, ստորագրութեան թերթը ձեռքին յօդուած աւտորական Հարմանագրի փոքրիկ քաղաքի այրվածների Արախէլ արդէն կամենում էր ստորագրել, բայց ստորագրութիւն ների թիւում բանկիր Վրէյֆուտի ստորագրութիւնը նկատեց, որը նրան կեղծ երեւցաւ: Նա երկտասարդ մարդուն խնդրեց մի փոքր սպասել, իսկ ինքը դուրս գնաց և մարդ ուղարկեց պոլիցիականին կանչելու: Երբ պոլիցիականը եկաւ, այն ժամանակ չի փնտրեց երկտասարդը խոստովանեց, որ ստորագրութիւնների մեծ մասը ինքն է կեղծել: Նրա անունը Մօրից Մայէր է, և արհեստաւոր է: Ի հարկէ, նրան իսկույն պոլիցիա տարան:

Մայիսի 28-ին ֆարիզում, Հարրա փողոցի վրա, Ֆիլիպպ Հէրցի դահլիճում, Ֆրանսիական գրողների, քաղաքական գործողների և արտիստների մեծ բազմութիւն հաւաքվեցաւ: Ժողովի նպատակն էր քննել ի պատիւ Վիկտոր Հիւ-ժօր արձան կանգնեցնելու նախագիծը, որի համար ստորագրութեամբ փողեր են հաւաքում: Ֆրանսիայում և արտասահմանում Այդ ժողովը կայացաւ հրաշքով ժամանակաւոր յանձնա-

հանձնիք գումարը, այլ գրել է տալիս պայմանագրից դուրս մայիսի ուսուցիչ: Նա պատասխանում է, այդ չը գիտեմ, միայն այսօր ապրիլի 30-ն է, դուք պարտաւոր էք Վիկտորին սպանման ներկայացումին մասնակցել, իսկ մայիսի մէկին զնայեք ինչպէս մօտ և խօսեցէք այդ մասին: Երկուշաբթի ևս բեմ եմ դուրս գալիս, հասարակութիւնը ինձ շատ լաւ ընդունում է: Անտրապոլիսում ինձ բեմ են դուրս կանչում, բայց ինչպէս շատ անգամ, այս անգամ էլ վարագոյրը չէ բարձրանում, որովհետեւ ինձ համար արգելքներ չեն պահասում: Մինչև անգամ տեսնում եմ, որ մասնագործովին մօտիկ մի երկու պարտքներ աշխատում են բեմ դուրս գալու խանգարել սուլելով, որտեղ ի հարկէ հասարակութիւնը մասնակցի չէ: Ես գալիս եմ տուն տեսանքներիցս վերաբերված, հաստատ էլ իմանում եմ որ ամբողջ մայիս ամսին ինձ բացի օր. Վիկտորին բենեֆիտին նշանակած «Պառաւ կոնց» գրքից ուրիշ գրք չեն տալու, և տեսայ որ լաւագոյն օճեկը ստացայ: Ստորագրելու եմ, բայց մինչև ապրիլի վերջը ոչ բենեֆիտ եմ ստացել, ոչ էլ բենեֆիտից մի նպաստ գումարը, և ոչ էլ այդ մասին մի օտարակցութիւն ունեմ: Դեռ քան ինչպէս ինչպէս, Ես ինչպէս մօտ գնալու տեղ, գրեցի մի նամակ, որի մէջ ես ապահովութիւն էի խնդրում: Իմ նպատակն էր, քանի որ պայմանագրի չունեի, մի ստորագրութիւն ստանալ, որպէս զի ինձ մի բենեֆիտ նշանակեց և գրեւոր տան վերջապէս: Իսկ թէ այդ անկու չէ, այլ կամենում են ինձ 150 ր. տան և ես չը խաղամ, այն ժամանակը ինչու մասնագործովից բոլոր 150 ր. ստանալ, ինչու 150 ր. նշանակած օճեկը հանեն իմ բենեֆիտի փողից: այդպիսով էլ մասնագործովին կը մնայ 150 ր., և ես էլ աւելորդ տեղը մէկ ամիս էլ աւել չեմ վիրաւորվի: Այս դիտաւորութեամբ գրեցի իմ նամակս: Փոխանակ ինձ պատասխանելու, կամ ինձ հետ խօսելու, մասնագործովը չուում է, և վերջը թատրոնի պատերին

ժողովի, որի նախագահ է Լուի-Բլան, Յանձնա-ժողովը առաջարկում էր 30 անձերից բաղկացած մէկ մասնագործով կազմել, Բայց ժողովը գտաւ, որ այդ թիւը քիչ է: և կրկնապատկեց նրան: Լուի-Բլան հրահրութեան պատճառով հեռացաւ ժողովից, և նախագահի տեղը բռնեց Ա. Կեւա-Ֆորժ: Օտարականներից Վիկտոր-Հիւ-ժօր արձանը կանգնեցնելու յանձնագրովում միայն Կրաուֆօրդ է ընտրված: Մասնագործովի թղթակց-անդամներ ընտրված են: Տէնիսօն, որը ի պատիւ Վիկտոր-Հիւ-ժօրի մէկ սօնետ գրեց Անգլիայում, Կատտիլար Սպանիայում, Տուրգենեւի Ռուսաստանում, Գարիբուդի Իտալիայում, Անրի Կոնստանտ Բէլգիայում և այլն: Յանձնագրովի պատուաւոր նախագահ կամենում էին Գրէվին ընտրել, բայց հանրապետութեան նախագահը պատասխանեց այդ առաջարկութեանը, որ իր պաշտօնը չէ թոյլ տալիս իրան այդպիսի պատիւներ ընդունել: Արձանի բազմաթիւ նախագիծներ և մօզէլներ են առաջարկված:

Բերլինում մտադրութիւն կայ 1882 թ.ին մէկ նոր թատրոն շինել, այն է գերմանական «Ադ-գային թատրոն», որը Գերմանիայի համար նոյն նշանակութիւնը կունենայ, ինչ որ ռուսի ֆարիզի «Théâtre francais» Ֆրանսիայի համար:

Ամենամեծ և ամենախանդ հեռագիր, անկասկած ուղարկված էր «Chicago Times» լրագրին: Ներկայ թիւ մայիսի 9-ին: Ամերիկացի սատիռիկ հետաքրքրված են Նոր Կտակարանի թարգմանութեամբ, որ լոյս է տեսել Օկտօբրում և կէմբրիջում, այնպէս որ 800,000 օրինակի ստորագրվեցան: Իր ընթերցողներին դիւրութիւն տալու համար, որ կարողանան համեմատել նոր թարգմանութիւնը հնի հետ, հէնց նոյն օրը, երբ նոր գիրքը Լոնդօնից Նիւ-Եորկ ստացվեցաւ, «Chicago Times» խնդրում էր հեռագրով ուղարկել բոլոր աւետարանիչներից մի քանի գրութիւններ, բոլորը 83,715 խօսք: Հեռագիրը, այդպիսով, պէտք է որ մեր փողով արժենար 50,000 բուլլոնց աւելի:

Իսրայել—հրատարակող ԳԻԻԳՈՐ ԱՐՆՐՈՒՆԻ

յայտնի յայտարարութիւն է կայցնում: Զարմանալի է, որ մասնագործովը հէնց ում գրել է, նրանից է այդպէս շատ վիրաւորում: Զարմանալի է, որ իմ երկու տարուայ մէջ տարած փողերս մեծացրած տեսնում են, իսկ ուրիշ չինգ ամսոյ մէջ տարած կրկնապատկել չեն տեսնում: Խնդրում եմ դատեն և տեսնեն—կարող էի ես աւելի տանել, քան թէ տարել եմ: Արդեօք միւսներից պակաս ուսուցիչ ստանալ, երեք ամսուայ ուսուցից հրաժարվել, գրեւորից գրելիլը (թողնեք ուրիշ վիրաւորանքները) մէկ բենեֆիտ նշանակել և այն էլ անպատուելով գրելիլը իմ կողմից պարտաւորութիւն է: Մէկ պարտաւորութիւն պէտք է անել, բայց չարեցի, որովհետեւ հարկաւոր չեղաւ: Գեկտեմբերին օր. Սիրանոյը բենեֆիտին կամենում էր որ եկամտաւոր իրեն տան, ինչպէս չէր համաձայնում: քոյրս չէ կամենում խաղը շարունակել և գալիս է ինձ յայտնում է: Ես իմ քրոջս ասում եմ, եթէ նա չը խաղայ, ի հարկէ ես էլ չեմ խաղայ: Փոյրս զերում է ինչպէս մօտ, և ինչպէս տալիս է նրան բենեֆիտի եկամուտը: Այդ պայմանով լուսնեամբ վերջանում է: Հարցնում եմ ամեն բարեմիտ և արդար մարդուց, հարցնում եմ ամեն գերասանից, արդեօք իմ տեղս նրանք ինձանից աւելի լաւ կը վարվէին, արդեօք նրանք ինձանից աւելի կը գիմանային: Զեռքս խղճիս վրա դրած ասում եմ, որ ես աւելի արիցի քան թէ պարտաւոր էի: Պարծենում են, որ ինձ կարող են վնասել, և վնասեցին: Խոստովանվում եմ, որ ինձ վնասեցին և կարող են վնասել, բայց ես գնում եմ և տեսնում եմ ինձ հետ երկու բան, որ չեն կարող ինձանից խելի իմ արհեստս և իմ պատիւս: Արդարութիւնը վերականգնել չար յարձակութեանը գէտ, երբեք ոչ չէ:

Ա. Աստուծոյ